

FTO antibiotica-allergie
Naam

Functie

ABR
Zorgnetwerk
Holland West

Disclosure

-
- Wie is notulist?

Dankwoord

Dit FTO is gebaseerd op een FTO voor huisartsen.

Bij de ontwikkeling van dit FTO is gebruik gemaakt van een eerder FTO format van de vakgroep huisartsgeneeskunde Maastricht, in opdracht van het Limburgs Infectiepreventie en ABR Zorgnetwerk (LINK).

Programma

- Deel 1 Inleiding en Herhaling
 - Bevragen inhoudsdeskundige
- Deel 2 Besluitvorming
 - Beoordelen en bespreken eigen registraties
 - Werkafspraken maken

Doelen

- Onderscheid maken tussen bijwerking en allergie
- Volgens stappenplan registreren nieuwe allergie
- Bestaande registraties kunnen evalueren
- Kennen van mogelijkheden te verwijzen voor allergietest
- Afspraken maken over registratie, communicatie en dossiervoering

Allergie? Of Niet?

9 **OUT OF** **10**

patients who report a penicillin allergy are not truly allergic

Evaluating your patients for true penicillin allergy means less use of broad-spectrum antibiotics and giving your patients the best care.

Het probleem

(onjuiste) antibiotica allergie labels

Patient

Minder effectieve antibiotica-opties

Meer post-operatieve infecties

Meer toxiciteit

Meer Clostridioides infecties

Maatschappij

Antibiotica resistentie

Hogere kosten

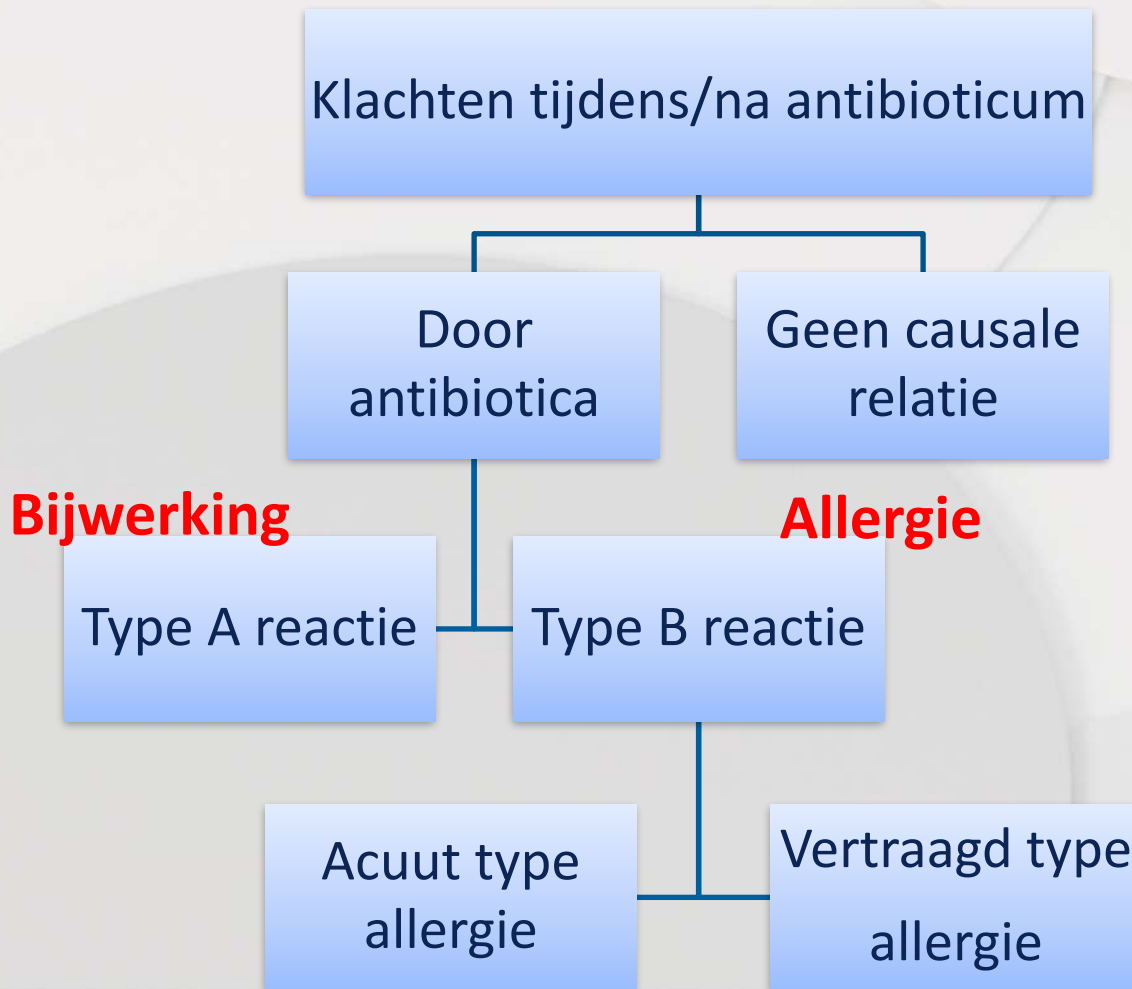
Langere
ziekenhuisopnames

Goede allergie assessment → delabeling mogelijk in >95%

Typen antibiotica-allergie

Allergie types volgens Gell en Coombs

- Acuut type allergie
 - Type 1: IgE gemedieerd
- Vertraagd type allergie
 - Type 2: cytotoxische reacties
 - Type 3: immuuncomplexen
 - Type 4: T-cel gemedieerd

Type 1 allergie = immediate type allergie

- IgE gecoate mestcell
- Histamine release
 - Vasodilatatie en verhoogde permeabiliteit
 - urticaria, flushing, angio-oedeem, larynxoedeem
 - hypotensie
 - slijmvliezen GE, misselijkheid & braken
 - Contractie gladde spierweefsel
 - bronchoconstrictie

Type 1 allergie = immediate type allergie

Kenmerken	
Ontstaan	< 1 uur
Symptomen	Urticaria/ angio-oedeem Hypotensie Bronchoconstrictie
Herstel	< 24 uur

Type 1 allergie = immediate type allergie

Vertraagd type allergie (reacties > 6 uur)

- Type 2: cytotoxische reacties, AB op lichaamseigen cel
 - Coombs positieve hemolytische anemie
- Type 3: immuuncomplexen van het antibioticum en antistoffen
 - artritis, koorts, lymfadenopathie, exantheem, artritis en/of nefritis
- Type 4: T-cel gemedieerd, meest voorkomende

maculeuze of maculopapuleuze exantheem (Type IV)

Beeldingen zijn eigendom van de
dermatologie van het LUMC en
niet worden hergebruikt

TEN
Toxische epidermale necrolyses

Allergieonderzoek

- Skinprick test (SPT)
- Intracutane test (ICT)
- Epicutane test (EPT)

- Validiteit voor beta-lactam antibiotica hoog

- Provocaties zijn de gouden standaard
 - Gecontroleerde setting

Behandeling

- Stoppen van antibioticum
- Immediate type:
 - Mild: antihistaminicum
 - Anafylaxie: adrenaline, dexamethason, clemastine, salbutamol
- Delayed type reacties
 - Milde tot matige delayed type huidreacties zijn ongevaarlijk
 - Topicale corticosteroiden
 - Antihistaminica overwegen bij jeuk

Vragen inhoudskundige

Inventarisatie vragen voor de deskundige

Deel 2

- Besluitvorming

- Correcte registratie nieuwe allergieën
- Ontlabelen verkeerde/onterechte registraties

Doelen van de allergie anamnese

- Bepalen van het mechanisme
 - immediate of delayed type
- Het bepalen van de ernst van de reactie
- Het risico op herhaling van de reactie bij nieuwe blootstelling inschatten

Immediate versus delayed

Kenmerken	Immediate	Delayed
Ontstaan	< 1 uur	> 6 uur
Symptomen	Urticaria/ angio-oedeem Hypotensie Bronchoconstrictie	Divers
Herstel	< 24 uur	Dagen tot weken

Individuele afwegingen

Ernst ziekte &
effectiviteit 2de
keuze AB

Toxiciteit 2de
keuze AB

Toedieningsroute
2de keuze

Risico op reactie

Risico op ernstige
allergische reactie

Allergie-anamnese

- Na het innemen/toedienen van welk antibioticum vond de reactie plaats?
- Op welke datum/hoe lang geleden?
- Wat was de tijd die verstreek voordat de eerste symptomen optraden?
- Hoe lang hielden deze symptomen aan?
- Wat hielden deze symptomen in? (tractusanamnese, in ieder geval huid en tractus respiratorius)
- Zijn deze klachten door een arts geobjectiveerd? (zo ja: waar etc.)
- Kunnen deze klachten nog onderdeel geweest zijn van het toen aanwezige ziektebeeld?
- Had de reactie ziekenhuisopname, IC opname, gebruik van adrenaline tot gevolg?
- Is het betreffende antibioticum opnieuw gebruikt?
- Zijn er na deze reactie alternatieve antibiotica gebruikt (met of zonder klachten)?
- Is er na deze reactie ooit op een antibiotica-allergie getest?
- Bent u bekend met andere allergieën?

Melding allergie

Gegevensverzameling

Geen immediate type reactie

Geen allergie

Het middel mag in principe worden toegediend.

Uitzondering zijn ernstige bijwerkingen, zoals achillespeesruptuur bij quinolonen.

Delayed type allergie

Bij een milde reactie mag het middel worden toegediend.

Bij ernstige reacties het middel en andere middelen uit deze groep niet toedienen.

Mogelijk immediate type
≥ 1 kenmerken allergie-anamnese

Mild
(alleen urticaria)

Overleg over allergietesten danwel toediening van het middel onder supervisie.

In geval van een penicilline-allergie mogen cefalosporines & carbapenems worden toegediend indien de zijketens niet overeenkomen.

Bewezen immediate type reactie

Ernstig

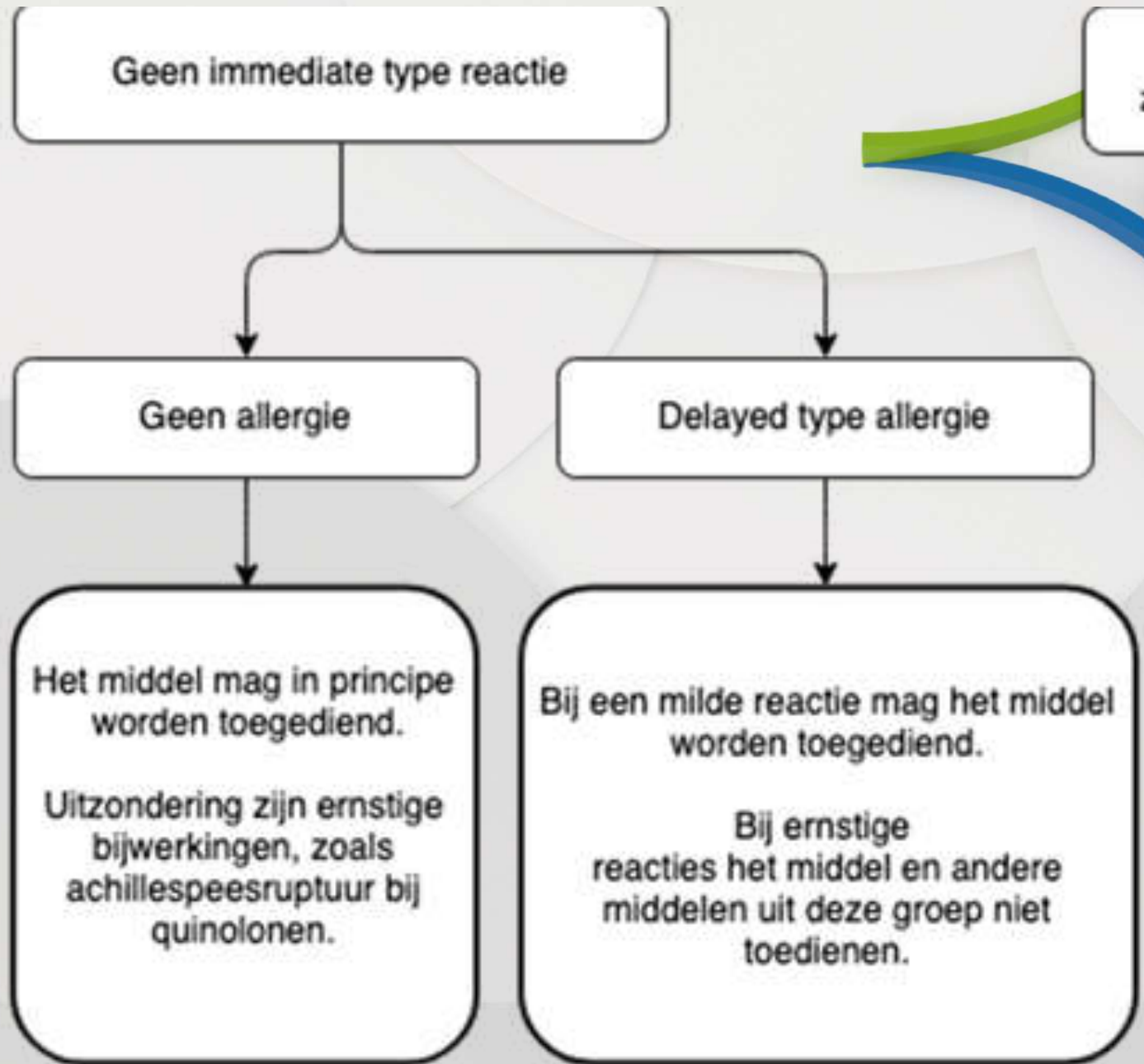
Het middel en andere middelen uit de groep niet toedienen.

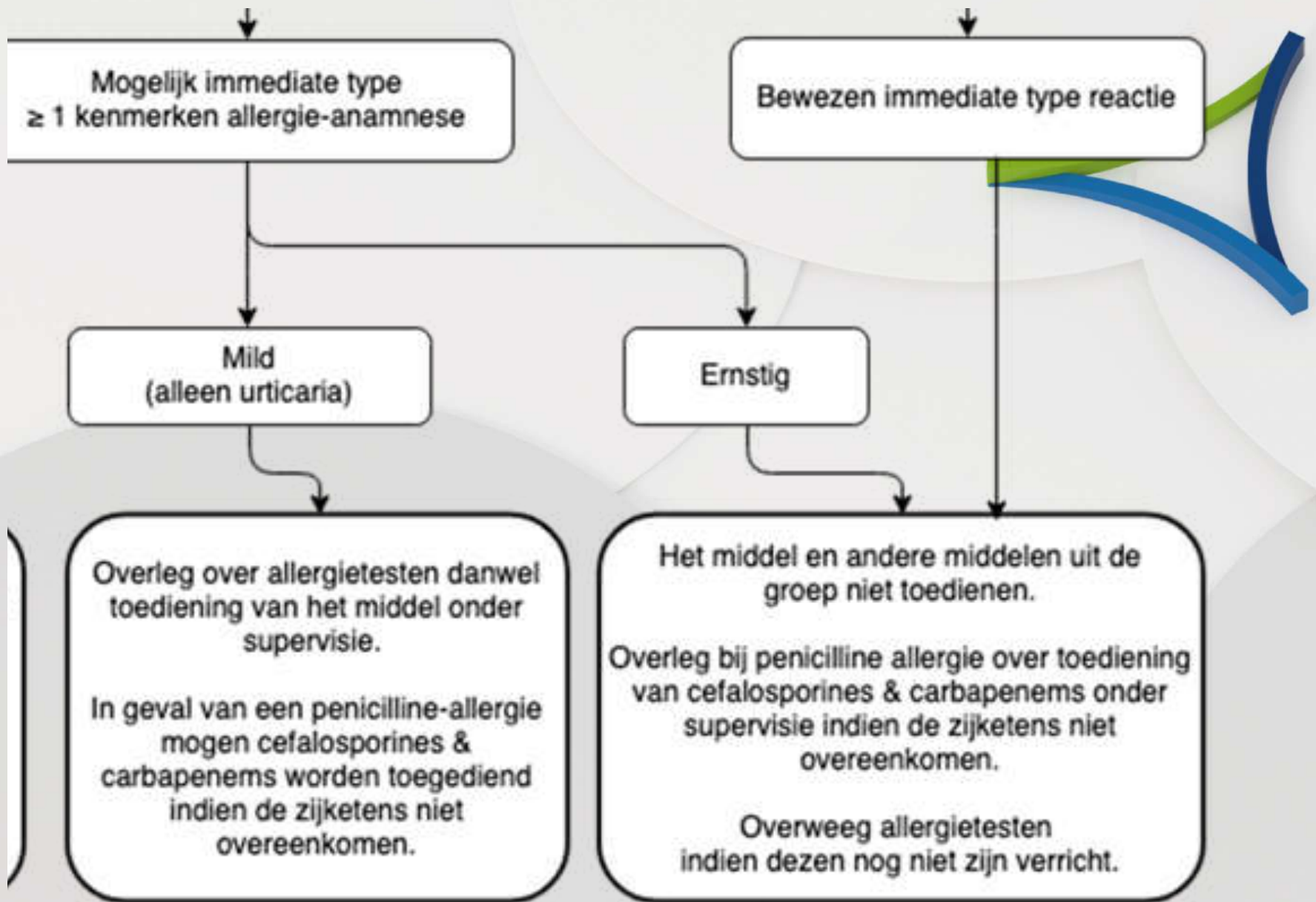
Overleg bij penicilline allergie over toediening van cefalosporines & carbapenems onder supervisie indien de zijketens niet overeenkomen.

Overweeg allergietesten indien dezen nog niet zijn verricht.

Pas de allergieregistratie aan op basis van eventuele allergietesten en/of klinisch beloop.

Communiceer wijzigingen in de allergieregistratie naar betrokken zorginstellingen, zoals huisartsenpraktijk, apotheek, ziekenhuis en/of verpleeghuis.

Dossier analyse

Leerpunten tot zover?

Bespreken casuïstiek:

- Bespreking middels beslisboom
 - Immediate of delayed type
 - Het bepalen van de ernst van de reactie
 - Het risico op herhaling van de reactie bij nieuwe blootstelling inschatten
- Wat viel op aan registraties?
- Wat wil je voorleggen aan de groep?

Conclusies - algemeen

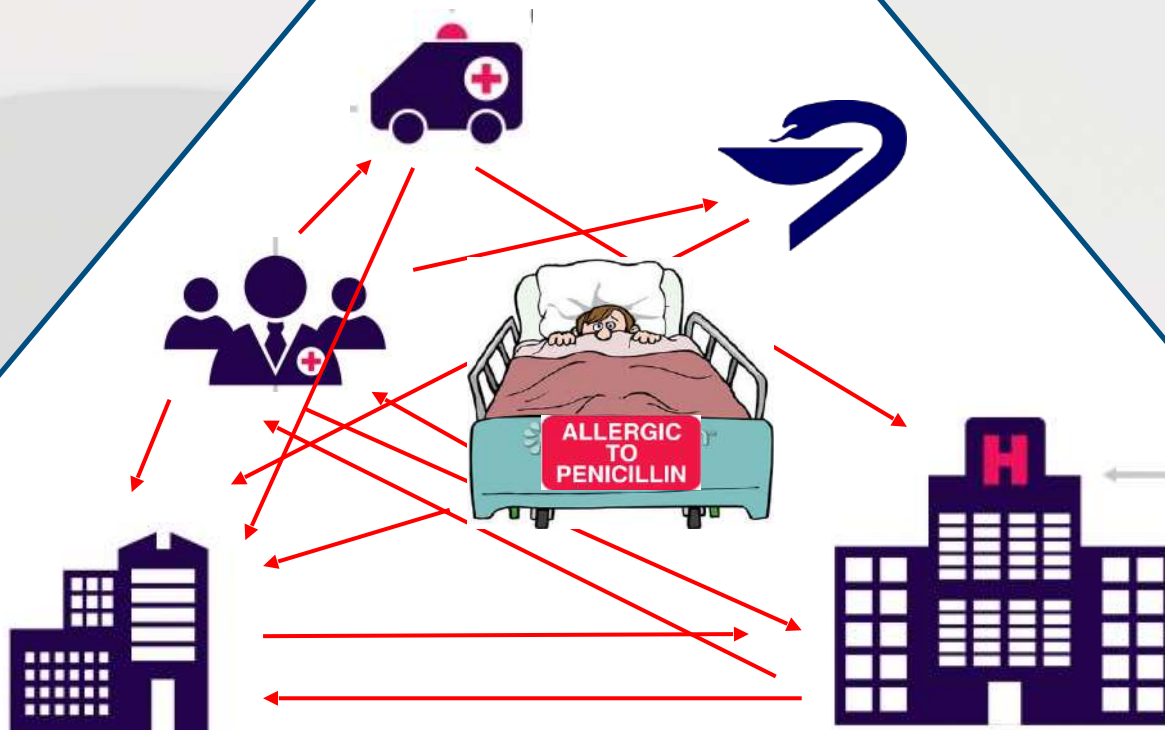

- Relevante gegevens missen:
 - Specifieke antibioticum
 - Tijdsbeloop van klachten
 - Symptomen
- Op basis van label meestal type & ernst allergie onduidelijk
- Communicatie naar andere zorgverleners een probleem
- ICT

Verspreiding

Allergie-registraties

Bespreking barrières

- Welke barrières herken je?
- Hoe kan je hier mee omgaan: tips en tricks
- Leer en verbeterpunten voor de vakgroep

Maken van afspraken

Waar ga je mee aan de slag? Wie doet dat?
Hoe vervolgen? Bijvoorbeeld:

Onderwerp	Wat is de situatie op dit moment?	Waar willen we naartoe?
Allergie-anamnese en registratie bij nieuwe opnames		
Oude dossiers opschonen		
Hoe, waar (ECD/EVS) en door wie registreren		
Communicatie met patiënten en bij verwijzing		

Take-home

- Allergielabel? Vaak wel mogelijk om het 1e keuze AB te geven
- Onderscheid tussen
 - **Bijwerking** en **allergie**
 - **acuut** en **vertraagd** type allergie
- Goede anamnese en registratie essentieel
- Delabelen en communicatie naar andere zorgverleners

Vragen?

Maken van afspraken

- Afspraak 1

- Voeg hier het voorstel van de voorbereiders in voor de groepsafspraken over het voorkomen en tegengaan van antibioticaresistentie.*

- Actie 1

- Voeg hier het voorstel van de voorbereiders in voor de bijbehorende actie.*

- Resultaatdoelstelling 1

- Voeg hier het voorstel van de voorbereiders in voor de bijbehorende*
- resultaatdoelstelling.*

Maken van afspraken

- Afspraak 2

- Voeg hier het voorstel van de voorbereiders in voor de groepsafspraken over het voorkomen en tegengaan van antibioticaresistentie.*

- Actie 2

- Voeg hier het voorstel van de voorbereiders in voor de bijbehorende actie.*

- Resultaatdoelstelling 2

- Voeg hier het voorstel van de voorbereiders in voor de bijbehorende resultaatdoelstelling.*

